

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

***Збірка
ігор для оздоровчих лідерських змін в
таборах літнього відпочинку***

***ПІДГОТУВАЛА:
методист ПДтаЮ-КучаС.В.***

ЧЕРНІГІВ

Зміст:

Вступ.....	2
Приблизний зміст діяльності вожатого оздоровчих ліdersьких змін.....	3
Правила вожатого оздоровчих ліdersьких змін.....	5
Етика вожатого оздоровчих ліdersьких змін.....	6
Багаж вожатого оздоровчих ліdersьких змін	9
Планування ліdersької табірної зміни.	10
Психологічні характеристики дітей різних вікових категорій.....	8
Набір конкурсів, ігор для різних вікових категорій до багажу ліdersького координатора	12
Тренінг згуртованості колективу.....	17
Конкурсно - розважальна програма «Лідери, вперед!».....	19

Вступ

Літо не за горами. Готуючись до нього, потрібно подумати: «А чим будуть займатися наші лідери влітку? Як організувати змістовний відпочинок дітей? Як створити для них навчально-пізнавальне середовище?».

Літній табір є формою організації вільного часу дітей різного віку, статі і рівня розвитку, простором, створеним для оздоровлення і розвитку творчості дитини.

Завдання літньої ліdersької табірної зміни – допомогти дітям різного рівня виховання, розвитку здобути більш глибоке розуміння самого себе і його взаємодії з оточуючими. Навчити дітей спілкуванню і співпраці з однолітками і дорослими, розвинути їх творчі здібності, зняти комплекси, звільнити від скутості.

Основний принцип діяльності – виховання через залучення дітей ліdersького складу у програму, через занурення у світ творчості. Виходячи з цього обирається стиль роботи педагогічного колективу. Особливість літнього табору в тому, що на перший план виходять: співпраця, співтворчість, співуправління.

Організація ліdersького збору у літньому таборі передбачає розуміння інтересів і можливостей дітей, залучення до відповідної предметно-практичної діяльності. Орієнтація на цілісність світу людини дозволяє створити програму, що інтегрує культурно-освітню, дозвілеву й спортивну діяльність дитячого табору.

Необхідно пам'ятати, що в таборі дитина звільняється від впливу школи і опіки батьків. Тому в керівництві дитячим колективом необхідно дотримуватися ціннісного відношення до особистості дитини. Це виявляється у зацікавленості до особистості, здатності відчувати, зрозуміти настрій дитини, перетворити спілкування у задоволення.

Головне завдання вожатого в особистісному підході заключається у створенні умов для самореалізації і самоствердження дітей.

Постійна зміна творчих видів діяльності, великий вибір способів самореалізації дозволять зробити відпочинок лідера більш насиченим та цікавим.

Приблизний зміст діяльності вожатого оздоровчих ліdersьких змін

- Особисто відповідає за здоров'я і благополуччя всіх дітей свого загону.
- Інформує дітей про правила, норми, традиції дитячого табору.
- Контролює прийом їжі.
- Організує дітей на участь в усіх табірних, загінних справах.
- Проживає разом з дітьми, що відпочивають у дитячому таборі.
- Дотримується особистої гігієни та безпеки.
- Користується усіма громадянськими правами, що надаються іншим громадянам.
- Виконує професійні обов'язки, дотримуючись моральних норм.
- Приймає участь у розробці змісту програми літнього збору лідерів.
- Має право на об'єктивну оцінку своєї праці, яка доводиться до його відома.
- Має право на заперечення невинуватих, на його думку, оцінок своєї роботи.
- Вільний у виборі форм і методів, які йому видаються більш прийнятними для організації життя колективу.
- Має право отримати копію скарги, якщо така має місце, прагне до повноцінного виконання своїх професійних обов'язків, росту свого професійного рівня.
- Постійно турбується про моральне та фізичне здоров'я довірених йому дітей і підлітків.
- Приймає всі можливі заходи для забезпечення безпеки дітей.
- Вивчає склад загону і індивідуальні особливості дітей, складає психолого-педагогічну характеристику загону.
- Розробляє план роботи загону (з урахування плану роботи табору та ліdersького збору) і подає його на затвердження директору табору.
- Організовує роботу з дитячим колективом з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей, працює з батьками дітей.
- Поєднує можливості свої, дитячого табору та особливості дітей.
- Використовує різні методичні прийоми, форми і засоби, що активують діяльність дітей.
- Використовує індивідуальну, групову роботу з дітьми різного віку.
- Приймає участь в організації та проведенні загально табірних заходів.
- Аналізує і коректує систематично особисту діяльність.

Правила вожатого оздоровчих ліdersьких змін

- Приїхавши до табору, залиш свій образ вдома і керуйся ідеологією і відносинами, що склалися до тебе.
- Прийми все, що є в дитині (крім того, що загрожує життю).
- Пам'ятай, що ти існуєш заради дитини, а не заради себе.
- Вважай своїм педагогічним методом свідоме спостереження за дитиною. Не тільки оберігай від чогось поганого, а й вчи протистояти йому.
- Ставлячи вимоги до дітей, в першу чергу виконуй їх сам.
- Кожен має право сказати іншому, що, на його думку, погано, але лише в тому випадку, якщо знає, як зробити так, щоб стало краще.
- Не обговорюй своїх товаришів у присутності дітей, не говори погано про свого колегу, краще знайди можливість співпрацювати з ним.
- Сприймай питання й твердження дітей серйозно.
- Привчай дитину міркувати самостійно. Допомагай складати власні плани й приймати рішення, нести відповідальність за них.
- Не обіцяй дітям того, чого не зможеш виконати.
- Припустився помилки – визнай її. Не бійся змінити своє рішення, погодившись із доводами дітей.
- Вмієш здивувати і вразити дітей, а якщо треба – покорити.
- Будь життєрадісною людиною, і нехай діти знають і бачать це.
- Не захоплюйся наказами. Хто не зміг взяти ласкою, не візьме і строгістю.
- Не принижуй дитину, не давай йому відчуття, що він у чомусь гірший за тебе.
- Пам'ятай, що людина складна, навіть, якщо їй 10 років. Не вважай себе розумнішим. Можливо, у тебе більше життєвого досвіду, проте розум дається від природи.
- Хвали дитину тільки за конкретні успіхи і вчинки і роби це щиро.
- Працюючи з дітьми, частіше згадуй, яким ти був у цьому віці.

Етика вожатого оздоровчих ліdersьких змін

Зовнішній вигляд вожатого.

Він оцінюється перш за все по тому, чи відповідає зовнішній вигляд конкретній ситуації, в якій опинився вожатий (спортивний захід, зустріч з батьками у батьківський день, похід і т.д.). Безумовно, вожаті, не дивлячись на постійну зайнятість, повинні вибрати час, щоб привести свій одяг в порядок. Ніхто не вимагає, щоб вожаті вдягалися з урахуванням останньої моди, проте їх одяг має бути завжди чистим, гарно випрасуваним. Акуратність, продуманість в одязі – це візитна картка вожатого, особливо при першій зустрічі з дітьми та їх батьками. Проте зовнішній вигляд складається не лише з

одягу, а з уміння рухатись, керувати власною мімікою і пантомімікою. Діти звертають увагу на доброзичливість вожатого, привітний вираз обличчя, увагу до кожної дитини.

Культура мови вожатого оздоровчих таборів

Людина, яка працює з колективом дітей, просто зобов'язана звертати особливу увагу на культуру своєї мови. Вожатий повинен навчитися використовувати граматично правильні конструкції речень, лексичне багатство і виразність рідної мови. Важливим моментом в усній мові є чітке вимовляння слів, правильне інтонування (паузи, логічні наголоси), а також вміння ясно і виразно читати літературний текст. Категорично забороняється використання нецензурних виразів, слів-паразитів, наприклад: «ну», «розумієш», «от».

Слід пам'ятати, що у спілкуванні з дітьми неприпустимі підвищений та роздратований тон. Криком, або навпаки, грізним мовчанням важко добитися від дітей бажаного результату. Вони скоріш за все перестануть сприймати слова свого вихователя, з'явиться психологічний бар'єр між ними. Налагодити зіпсовані відносини набагато складніше, ніж стриматись у якійсь конкретній ситуації і спробувати вирішити проблему мирним шляхом. Вихователю завжди треба пам'ятати, що дитина – це особистість, що розвивається, і якій необхідно допомогти формувати характер і навчити загальнолюдським цінностям, а не вимагати ідеальної поведінки і чіткого виконання всього, що говорить вожатий. Тому слід уникати публічних зауважень, обговорень вчинків дитини, а тим більше іронії по відношенню до дітей. Дитині завжди можна тактовно пояснити, що вона зробила неправильно і чому не слід так чинити в подальшому. Розмова наодинці з максимумом такту, сердечності і терпіння принесе більше результатів, чим публічне висміювання чи категоричні заборони.

Відносини вожатого зі старшими по посаді, з вихованцями та з колегами по роботі.

Необхідно враховувати той факт, що вожатими в літніх таборах працюють в основному студенти педагогічних вузів, а значить вони є наймолодшими працівниками. Дуже важливо, як складуться відносини вожатих-практикантів з іншим персоналом табору. Відношення до людей має бути ввічливим, доброзичливим, розважливим (навіть якщо ви відчуваєте не зовсім дружні почуття до цієї людини). Студент-практикант повинен дотримуватися правил внутрішнього розпорядку табору, виконувати загальні правила і обов'язки, приймати активну участь в житті табору. Неприпустима критика керівника, вожатих, вихователів у присутності дітей. Вожаті можуть виразити своє незадоволення старшому вихователю, старшому вожатому чи начальнику табору.

Відношення між вожатими мають будуватися на взаємоповазі та взаєморозумінні, ввічливості, вибагливості, перш за все до себе, прагненні створити єдиний колектив. Вожаті, звісно, намагаються вибрати собі в напарники свого друга. Проте дружити – це одне, а працювати разом – це

зовсім інше. Необхідно ділити відповідальність за роботу в загоні, разом планувати роботу на день, визначати хто за що відповідає, щоб не робити одну й ту саму роботу вдвох.

Відносини вожатого і батьків вихованців.

Вожатий повинен спробувати налагодити гарні стосунки з батьками своїх вихованців. Вожатий, перш за все, перед батьками несе відповідальність за життя і здоров'я дітей. Батьки не завжди поводять себе стримано при виказуванні невдоволення з приводу утримання своїх дітей у таборі. Завдання вожатого – спокійно й ввічливо вислухати всі зауваження, відповісти на всі питання, що цікавлять батьків, ні в якому випадку не ухилятися від діалогу з ними. Якщо ж батьки висловлюють свої претензії в образливій для вожатого формі, розумно направити батьків до начальника табору для продовження розмови. Всі конфліктні ситуації з батьками не повинні вирішуватися на очах у дітей. І навіть якщо у вожатого виникло непорозуміння з батьками його вихованця, це ніяким чином не повинно відбитися на характері взаємовідносин з дитиною. Вожатий повинен зберігати доброзичливе та турботливе ставлення до вихованця. Не варто жалітися батькам на поведінку дитини, розповідати про його незначні помилки.

Багаж вожатого оздоровчих лідерських змін

Вожатий відправляється на роботу в табір як мінімум на одну табірну зміну, тобто на 21-25 робочих днів. Звісно, спочатку необхідно продумати, що знадобиться самому вожатому, щоб не відчувати дискомфорту на новому місці проживання. Не треба брати дуже багато одягу, табір – це не подіум, де ви працюєте моделлю. Одяг обов'язково має бути зручним. Знадобиться як спортивна екіпіровка (спортивні заходи, походи), так і святкова (батьківський день, урочисті заходи). Засоби гігієни, ліки, мазі від комарів краще привезти з дому. Вам згодиться будильник, свисток, свічки, батарейки, нитки, голки, ножиці, булавки.

Проте не забувайте, що ви відправляєтесь на роботу з дітьми, а отже, на творчу роботу. Для здійснення її в повному обсязі необхідно взяти з дому деякі речі:

- Набір конкурсів, ігор для різних вікових категорій (ви не знаєте заздалегідь з яким дітьми вам прийдеться працювати)
- Набір методичної літератури
- Диски з піснями відомих виконавців і записами казок чи цікавих розповідей
- Старі листівки, фотографії співаків, акторів, політиків і т.д.
- Набір картинок (тварини, пори року, овочі, фрукти, одяг...)
- Набір маленьких сувенірів (це можуть бути непотрібні м'які іграшки, іграшки з «Кіндер-сюрпризів», блокноти, ручки і т.д., їх можна використовувати в якості призів за участь у конкурсах)

- Цікаві сучасні художні книги і т.д.

Планування лідерської табірної зміни.

Познайомившись в ході своєї підготовки з умовами роботи в таборі, правами та обов'язками, проблемами, що чекають, способами вирішення типових проблемних ситуацій, формами, методами роботи вожатий може приступити до планування своєї діяльності. Це необхідно зробити до від'їзду до табору, з урахуванням рекомендацій його керівництва, оскільки планування роботи – основа майбутньої ефективної роботи.

План – документ, в якому відображена система виховної діяльності вожатого. Це проект розвитку особистості дитини і всього дитячого колективу, в якому проходить вся виховна робота.

Поради координатора, що планує свою роботу:

- Познайомтесь з програмою даного табору
- Визначте цілі та завдання майбутньої роботи на зміну (з майбутнім напарником)
- Вивчіть вікові особливості дітей, зверніть особливу увагу на очікування дітей даного віку
- Використовуйте дані з дитячих анкет (захоплення, конкретні очікування, бажані доручення, уміння та ін.)
- Вивчіть можливості табору (традиції, періодичність загінних справ), в якому працюватимете, і подумайте як можна їх використовувати у вашій роботі
- Відберіть засоби, форми, методи, якими володієте
- Складіть модель зміни з урахуванням можливостей табору
- Створіть творчу атмосферу в загоні
- Враховуйте інтереси дітей

План роботи на кожен день, створений напередодні, корегується кожного ранку, в залежності від погоди, з урахуванням інтересів дітей.

Вихідними даними для планування можуть служити наступні:

- Державні, регіональні та місцеві документи про життєдіяльність табору
- Календар літніх свят
- Поточні і очікувані події в країні і в світі, вашому місті, селі, таборі, традиції табору
- Інформація про дітей
- Очікування дітей
- Завдання періоду
- Модель зміни

Кращий план роботи – план, що схвалили і підказали діти.

Зрозумійте, для дітей це планування свого життя. Можна просто поговорити з ними про те, що вони хотіли б робити, можна провести конкурс на найкращу оригінальну пропозицію.

Вожатому необхідно піти назустріч дітям у їх виборі форми відпочинку, «починати на їх території», поступово організовуючи педагогічно доцільну діяльність. А можна іти іншим шляхом: робити те, що педагогам самим цікаво і цим захоплювати дітей.

В плані повинні бути цікаві та розвиваючі заняття для дітей, і при цьому важливо не перевантажити план.

Вимоги до плану вожатого:

- Спрямованість плану на досягнення визначеного педагогічного результату
- Врахування інтересів, потреб дітей
- Різноманітність змісту, форм, методів виховної діяльності
- Систематичність, послідовність у підборі видів діяльності
- Реальність планів для вожатих та дітей (по видам діяльності, по термінах виконання)
- Узгодженість плану загону з планом роботи табору

Форма, структура і зміст плану

Вожатому рекомендовано мати наступні види планів: перспективний (план-сітка), план на кожен день (ранок – день - вечір). План-сітка готується до від'їзду в дитячий табір, план на кожен день пишеться в таборі напередодні ввечері з урахуванням інтересів дітей, моделі табору, завдань загону, погоди. Він коректує загінний план.

В план-сітку включаються по порядку: день заїзду, від'їзду, батьківський день, традиційні свята для даного дитячого табору, тематичні дні, дні чергування, і тільки потім – загінні заходи, що заплановані з урахуванням їх періодичності

Психологічні характеристики дітей різних вікових категорій

Характерні особливості дітей 5-8 років

- Високий рівень активності, бажання навчитися розрізняти, що добре, а що погано
- Краща нагорода – похвала
- Прагнення отримати час на самостійні заняття
- Формування цілеспрямованості, або самовпевненості, або агресії
- Криза 7 років – «криза безпосередності»
- Вважають друзями тих, кого бачать частіше за інших
- Цікавляться навколишнім
- Рухливі
- Не вміють довго концентрувати свою увагу на чомусь одному
- Високий авторитет старшого товариша

- Твердження і оцінки дорослих стають твердженнями і оцінками самих дітей

Поради вожатому

- Організуй рухливі ігри при обмеженні стрибків та бігу
- Розвивай уміння лазити і користуватися гойдалками
- Використовуй ритмічні види діяльності, співи, драматичні постановки
- Навчай правильним навичкам праці
- Забезпеч дітей конкретними дорученнями і творчою свободою
- Надавай дітям свободу дій, розвивай здібності (при дотриманні моральних норм, розпорядку життя дитячого табору і т.п.)

Характерні особливості дітей 9-11 років

- Прагнення командувати у хлопчиків і підкорюватися у дівчат
- Енергійні, швидкі в діях, наполегливі, ініціативні
- Часті неспокійні стани, потребують постійної діяльності
- Прагнуть до більшої мускульної активності, люблять колективні ігри
- Шумні, сперечаються, легко закохуються
- Бояться поразки, чутливі до критики
- Інтереси постійно змінюються
- Думка групи більш важлива і значуща, ніж думка дорослих
- Закріплюється вольова сфера
- Бурно виявляють емоції
- Підвищене прагнення до суперечок, непоступливості
- Контактують легко, проте схильні до конфліктів з однолітками, дорослими, батьками
- Прагнуть «випробувати» себе в активній творчій діяльності
- Захоплюються колективною діяльністю
- Виконують легко і з задоволенням доручення, проте чутливо ставляться до тієї ролі, що їм випадає
- Не зацікавлюють далекі цілі і перспективи, неконкретні доручення, загальні бесіди
- Невдача викликає різке зниження зацікавленості ділом.

Поради вожатому

- Заохочуй дітей і хвали
- Використовуй такі види діяльності, що дають простір проявленню мускульної активності
- Організуй колективні спортивні ігри, заняття за інтересами
- Організуй розумне керівництво, розбуди в дітях інтерес до навколишнього світу.
- Намагайся повно відповідати на багато чисельні питання дітей

Характерні особливості дітей 12-14 років

- Антагонізм між хлопчиками і дівчатами, постійно дражнять один одного
- Думка однолітків важливіша за думку дорослих
- Дисципліна може страждати через «групового» авторитета
- Протистоять критиці
- Проявляють зацікавленість до заробітку
- Виникає потреба правильно оцінювати та використовувати свої можливості
- Відчуження від дорослих
- Прагнення ствердити свою самостійність
- Гостро відчувається потреба в активності
- Гарячий ентузіазм, проте швидко гасне, якщо не може перетворитися на якісь дії
- Формується власна точка зору

Поради вожатому

- Проводь колективні ігри (різні для хлопчиків і дівчат)
- Віддавай перевагу спортивним іграм
- Використовуй спільний ентузіазм для виконання доручених завдань
- Впливай опосередковано – через друзів, розповідь про свої проблеми, демонстрацію різних варіантів поведінки і їх результатів

Характерні особливості дітей 14-16 років

- Орієнтація на світ дорослих
- Досягнення особистісного самовизначення
- Прагнення ствердитися у світі дорослих
- Бажання поставити себе на місце дорослого
- Мужність, одяг, сміливість – важливі зв'язки з соціальною позицією
- Дівчата починають цікавитися хлопчиками раніше, ніж хлопчики дівчатами
- Спостерігається стурбованість з приводу своєї зовнішності
- Народжується перше кохання
- Росте соціальна активність
- Виникає прагнення досягнути незалежність від своєї сім'ї
- Відбувається вибір майбутньої професії
- З'являються крайності у поведінці, наприклад: «я знаю все!»
- Виникають інтимні, емоційні відносини між юнаками та дівчатами
- Нехтування порадами дорослих
- Криза незалежності

Поради вожатому

- Допомагай підліткам у прийнятті їх однолітками

- Побудуй керівництво поведінкою підлітків так, щоб воно було без зайвого втручання і тиску з боку дорослих
- Створи необхідні умови для відпочинку
- Організуй для хлопчиків спортивні змагання, а дівчат залучай до активних справ у приміщенні, в організацію зустрічей з друзями.

Набір конкурсів, ігор для різних вікових категорій до багажу лідерського координатора

Гра «Привітання»

Давайте дружно у одвіт
Дуже голосно скажем ...(Привіт)!
Тепле слово розтопить і лід
Тож дружно ми скажемо слово ...(Привіт)!
З усмішкою дивись на світ
І говори йому ...(Привіт)!
Сонце дарує нам захід і схід,
Посилаючи нам свій ...(Привіт)!
До друзів манить нас магніт
Ти крикни другові ...(Привіт)!

Гра «Розминка»

Якщо зовсім ми ще не заснули
І не встаючи, а сидячи на ступі
Замість зарядки і для настрою,
Треба нам дружно всі рухи повторювать.
 Руки свої показали всі
 Головою похитали, ну ви молодці!
 Закрийте собі вуха, доторкніться носа
 Роби так, як ми тебе просим.
Руки на пояс покладемо ми,
Вліво і вправо похитаєм плечами,
Показали, які ми гарнії зайчата.
 А чи є в нас тут хлоп'ята?(Є!)
 А чи є в нас тут дівчата?(Є!)

Гра «Авто»

Сідаємо у машину.
Хлопаємо дверцятами (по колінам)
Пристебнути ремені безпеки (Ших –ших)
Повертаємо ключі (чік-чік)
Повертаємо вправо(у-у-у...)
Поворот вліво (вау)

Гра «Дельфінчик» (на увагу)

Коли ведучий робить хвилю рукою діти сидять мовчки, а коли дельфінчик вистрибує з води, повинні встигнути плеснути у долоні (спочатку повільно, а потім швидше)

Гра «Зарядка»

Дітлахів зібралась купа, тупотять всі: тупу-тупу (*тупочуть*)
Аж здригнувся зал увесь, бо в долоні плесь та плесь (*плескають*)
Ми веселі, ми сміливі, пострибаємо на лівій (*стрибають*)
І чорняві, і біляві, пострибаємо на правій (*стрибають*)
Наче дзиги ми верткі – закрутились дітлахи (*крутяться*)
А тепер для відпочинку зупиніться на хвилинку (*зупиняються*)

Гра «Склади вірш»

(*Ведучий розпочинає фразу, а діти закінчують її в риму*)
Мав Сашко гарненьку книжку, кинув раз її під...(ліжка),
Де лежала бідна книжка, пробігала сіра...(мишка).
Стала миша книжку гризти, стала миша книжку...(їсти).
Звідкись взявся їжачок, був він весь із...(голочок).
Він прогнав зубасту...(мишку), врятував нещасну...(книжку).
Слава, слава їжачкові, сором же кому...? (Сашкові)

Хлібчик

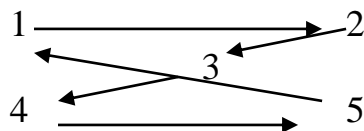
Спереду стоїть той, хто пектиме хлібчик. А за ним усі парами. Передній говорить:

- ***Печу, печу хлібчик!***
- ***А випечеш? – озивається остання пара.***
- ***Випечу.***
- ***А втечеш?***
- ***Побачу.***

І одразу ж біжить, а задня пара його ловить. Хто спіймає, з тим стане в парі спереду. А хто залишився без пари, «пектиме хлібчик».

Блоха

П'ятеро дітей розміщуються таким чином:

Стрілочками вказано хто кого повинен ловити. Той, хто ловить, стає на місце спійманого і гра продовжується.

Гра “Чорне й біле”

Ведучий говорить: “Нам надіслали 100гривень,що хочете, те й купуйте. Чорне, біле не беріть. “Так” і “Ні” не кажіть!”
Після цього він ставить дітям різні запитання ,а сам намагається,щоб хтось у розмові вимовив одне із заборонених слів. Той ,хто вимовив заборонене слово

вибуває. На запитання треба відповідати швидко. Відповідь виправляти не можна.

Ковбаса

Ведучий ловить когось із дітей, той кого спіймали питає:

- *Що їв:*
- *Ковбасу.*
- *Кому давав?*

Дитина на вушко каже ім'я будь-якої дитини, що грає. Тепер вже новий ведучий ловить того, кого назвали і гра продовжується.

Пень:

4 дитини стають у кутках квадрата, а 5-й посередині. Він і починає. Підстрибує на обох ногах і приказує:

Пень, пень, дай конопель,
Трошки горошку, олії ложку.

За останніми словами усі четверо спішать помінятися місцями, а він намагається захопити чиєсь місце, як тільки воно звільниться. Коли йому це вдасться, то на середину виходить той, хто не встиг перескочити.

Бик

Всі стають в коло спинами всередину, починають рухатися по колу все швидше і швидше до тих пір, поки коло не розірветься, той хто винен у цьому – бик ловить інших, кого спіймає, той стає биком, тоді ловлять вдвох і т.д. таким чином, стає все більше і більше биків, аж поки всі не стануть биками.

Батько й діти

Грище ділиться наполовину. На одній – гурт дітей, на другій – сидить «батько». Діти тихесенько домовляються, який рух виконуватимуть. Гравці шеренгою йдуть до батька, зупиняються перед ним і тричі кланяються. Батько кланяється і питає:

- *Розкажіть, гей, мої діти, що чули й де були?*
- *По широкому світу блукали і щастя шукали.*
- *Розкажіть, гей, мої діти, що ж ви там робили?*
- *Уважай і відгадай, наш батьку дорогий. Ось так, ось так ми всі робили.*

Усі наслідують певний рух, а батько повинен назвати, що це було. Коли відгадає, діти тікають, а він їх доганяє. Спійманий стає батьком.

Горю дуб

Усі стають по двоє – пара за парою. Один – «горю-дуб» – попереду на відстані і співає:

*Горю, горю, палаю,
Кого схочу спіймаю,
Раз, два, три! Біжіть!*

Перша пара біжить до «горю-дуба» і, розірвавши руки, намагається оббігти його з двох боків і знову з'єднатися. Якщо горю-дуб когось спіймає, то стає з ним позаду усіх, а хто залишився без пари – стає горю-дубом.

Кіт і миші

Миші стають у ряд і тримають один одного за пояс. Кіт попереду:

- *А багацько в стозі мишей?*
- *Кона.*
- *А не бояться кота?*
- *Ні.*
- *Кіт обернеться – мишу зловить.*
- *А чорта з'їсть!*

При цьому кіт намагається розвернутися і зловити одну з мишей, що стоять у кінці ряду, але ряд вивертається у протилежний бік, відтягуючи кота. Якщо котові вдасться схитрувати і спіймати мишу, він ставить її за собою. Гра продовжується.

Гра “Перескочити через голку”.

Гравці повинні перескочити через голку чи олівець, що лежить на підлозі. Єдина умова – кінчиками пальців рук торкатися носків ніг.

Гра “Трамвай”.

Дві команди змагаються з бігу. Кожна команда тримається за свою мотузку. Перемагає той “трамвай” (команда), який швидше проїде зі старту до фінішу, долаючи повороти між стійками (“станціями”), і не загубить своїх пасажирів.

Гра “Земля, вода, вогонь, повітря”.

Всі стають в коло, а ведучий – посередині. Він кидає комусь з дітей м'яча, вимовляючи при цьому одне зі слів “земля”, ”вода”, ”вогонь”, ”повітря”. Якщо він сказав “земля”, гравець, що впіймав м'яча, повинен швидко назвати тварину. На слово “вода” треба назвати рибу, на слово “повітря” – птаха. Якщо ж ведучий скаже слово “вогонь” – усі, махаючи руками, швидко обертаються на місці. Неуважні та незграбні вибувають з гри за першої ж помилки.

«Адам і Єва»

Всі стають в коло, в середині хлопець і дівчина – Адам і Єва, всі ідуть вправо і співають:

Адам і Єва по раю ходили, по раю ходили

Ні не їли, ні не пили, тільки так робили.

Адам і Єва показують як вони робили, а всі повинні повторити те, що вони показали. Після цього всі йдуть вліво і співають:

А як так зробили, то інших гонили

Хто не втік, того зловили.

Всі розбігаються, а Адам і Єва ловлять нових Адама і Єву, що стають на їх місце. Гра повторюється

Ягідка.

Дівчина - ягідка стає на стілець і тримає в руці хусточку. Поки грає музика хлопці танцюють навколо стільця. Щойно музика стихає хлопці повинні вирвати хусточку з рук у дівчини. Той, хто вирвав хусточку, затуляє нею дівчину і цілує. Після цього передає хусточку іншій дівчині. Гра продовжується.

Полювання на сніжинки

Гравці розбиваються по парах. Дівчині до пояса прив'язують паперову сніжинку таким чином, щоб вона лежала на підлозі. Під час танцю партнер повинен обірвати сніжинки інших пар, не застосовуючи рук, при цьому слідкувати, щоб їх сніжинку не обірвали. Виграє пара, що довше за всіх танцюватиме з цілою сніжинкою.

Оригінальний танець

Парам, що приймають участь у конкурсі дають повітряні кульки. Під час танцю ведучий називає різні частини тіла, а пари повинні притиснути кульку саме цими частинами тіла. Виграє пара, що довше за всіх протанцювала, оригінально і не загубивши кульки.

Танець без черевичка

Всі дівчата знімають по одному черевичку і складають в одну купу посередині залу. Всі хлопці стають в коло спиною до купи черевичок. За командою ведучого хлопці швидко повертаються і хапають якийсь чобіток. Після цього хлопець повинен знайти володарку цього черевичка – вона і буде його партнеркою на цей танець.

Танець з віником.

Всі стають по парах, а одна дівчина з віником. Поки звучить музика всі танцюють, а щойно музика скінчиться, всі міняються партнерами. В цей час дівчина, що танцює з віником, повинна знайти собі партнера. Той, хто залишається без партнера танцюватиме з віником.

Тренінг згуртованості колективу

Впасти на руки партнеру

Діти стають в парах один за одним, необхідно впасти в руки того, хто стоїть позаду, після цього партнери міняються місцями.

Впасти на «ліжко» з рук

Одна дитина стає на стілець або на стіл, всі інші стають у дві шеренги обличчям один до одного і беруться за руки, з'єднуючи ці шеренги у «ліжко», дитина, що стоїть повинна впасти на це імпровізоване «ліжко» з рук

Міст

Всім дітям пропонують стати на «місток» (мотузка, розкладена на підлозі), якщо діти стали таким чином, що дівчата з одного боку, а хлопці з іншого, то ведучий пояснює, що в цьому випадку вага розподіляється нерівномірно і «місток» може обірватися, тому необхідно перерозподілити вагу, тобто стати в порядку хлопчик-дівчинка, але зробити це необхідно не сходячи з «містка», якщо котрась дитина «зірвалася» її необхідно врятувати (якщо діти не схочуть цього робити, пояснить, що вага буде розподілена нерівномірно і зірвуться всі, тому цю дитину все ж таки необхідно врятувати), діти повинні придумати як це зробити і продемонструвати це.

Скеля

Всі стають в шеренгу – це скеля, а один – скелелаз, повинен перейти з одного боку скелі до іншого, скеля повинна стояти непорушно, скелелаз може чіплятися за скелю, але іти повинен обережно, щоб не зірватися, якщо це відбувається діють аналогічно до вправи «міст».

Викинути однакову кількість пальців

Всі стають в коло, за команду ведучого всі викидають будь яку кількість пальців, завдання полягає в тому, щоб всі викинули однакову кількість пальців; ведучий рахує спроби, необхідні для досягнення бажаного результату.

Дзеркало

Діти стають по парах обличчям один до одного, один з них ведучий водить долоньками, а інший повинен повторити всі його рухи, після чого партнери міняються місцями (завдання легко виконати якщо партнери дивляться один одному в очі)

Поводир

Діти діляться по двоє, один з них - поводир – тримає руку над партнером і водить його по кімнаті, можна присідати або ставати на пальці, розвертати і т.д.

Маятник

Всі учасники розташовуються тісним колом, а один з них у центрі. Йому пропонується розслабитися і довіритись іншим, які починають його повільно розгойдувати ніби годинниковий маятник. Підтримувати необхідно обережно, не різкими турботливими рухами.

Масаж

Всі стають у коло один за одним. Кладуть руки на плечі учасника, що стоїть попереду. Далі всі йдуть по колу і роблять масаж. Потім повертаємося в інший бік і «віддячуємо» за бадьорість своїм партнерам.

Знайди собі пару

Дітям роздають картки з назвами тварин і просять прочитати подумки. Завдання кожного: знайти собі пару, але при цьому не можна говорити (можна користуватися лише характерними жестами тварини). Коли ви знайшли свою пару лишайтесь поруч і не перемовляйтесь, поки всі інші теж не знайдуть собі пару.

Конкурсно-розважальна програма

«Лідери, вперед!»

(для дітей старшого шкільного віку)

Добрий вечір, шановні друзі. Ми із задоволенням оголошуємо змагання на звання кращого між метрами учнівського самоврядування та їх наставниками. Сьогодні ми з'ясуємо, хто ж розумніший, креативніший та винахідливіший.

Сьогоднішній конкурс складатиметься з 10 різних завдань. У кожному з них братимуть участь різні учасники, таким чином, щоб кожен з вас мав можливість позмагатися зі своїми суперниками і приблизити свою команду до перемоги ще на 1 крок.

Але, якщо це змагання, то його мають оцінювати досвідчені та поважні люди. Тож, я із задоволенням представляю вам членів сьогоднішнього журі:

1. **Я – поет** (скласти вірш на задану тему за даними римами)

«За нами майбутнє»

«Ми завжди поруч»

2. **Я – режисер** (створити і показати рухливу картинку на задану тему)

Ток - шоу «Свобода слова» на тему «Вже дорослі, але діти»

Ток шоу «Заборонена зона» на тему «Чи справді вони дорослі?»

3. **Оратори** (говорити не запинаючись на задану тему протягом 1 хв.)

Перше кохання

Дитячі звички у дорослих

4. **Я – митець** (естафета: намалювати малюнок по частинах)

Дружба

Любов

5. **Пантоміма**

Зірка, морозиво, мишеня, кактус, фотоальбом, клей, «Несквік», телефон, шторм, принтер.

Вітер, чупа – чупс, змія, пшениця, телевізор, скотч, молоко, автомобіль, зорепад, банкомат.

6. **Я – модельєр** (двом учасникам зав'язують очі, один з них виймає з купи речі і надіває на другого. Хто більше і правильніше надіне речей)

7. **Пінг – понг** (слова на задану тему)

Журналіст

Юрист

8. **Чия стрічка довша** (зв'язати стрічку з предметів одягу членів своєї команди)

9. **Повітряний танець** (танець по парах з повітряними кульками)

10. **Найуважніший** (замінювати поступово по одному слову віршика до тих пір доки всі слова необхідно буде показувати. Представник від команди має показати весь віршик не збившись)

Ночью наши дети спят

Ночью спят все наши дети

А не наши дети не спят

Эти дети не наши дети

Зміст:

Вступ.....	2
Приблизний зміст діяльності вожатого оздоровчих лідерських змін.....	3
Правила вожатого оздоровчих лідерських змін.....	5
Етика вожатого оздоровчих лідерських змін.....	6
Багаж вожатого оздоровчих лідерських змін	9
Планування лідерської табірної зміни.	10
Психологічні характеристики дітей різних вікових категорій.....	8
Набір конкурсів, ігор для різних вікових категорій до багажу лідерського координатора	12
Тренінг згуртованості колективу.....	17
Конкурсно - розважальна програма «Лідери, вперед!».....	19